

Fiskeri- og havbruksnæringsens landsforening

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Vår dato 11.02.2014

Svar på høring om unntak fra fylkesbinding ved generasjonsskifte

Vi viser til høringsbrev fra Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) 13. november 2013, hvor departementet foreslår å åpne for unntak fra reglene om fylkesbinding der fartøy overdras i forbindelse med generasjonsskifte. Fylkesbindingen gjelder ved salg av konvensjonelle havfiskefartøy og kystfiskefartøy med deltakeradgang i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord.

Departementet skriver i høringsbrevet at fylkesbindingen bidrar til å opprettholde den relative fordelingen av torskfartøy mellom fylkene, og videre at departementet ønsker å beholde fylkesbindingen som et virkemiddel for å sikre bosetting i kystsamfunnene. Som begrunnelse for det konkrete endringsforslaget skriver departementet at gjeldende bestemmelse om fylkesbinding kan gjøre det vanskelig i enkelte tilfeller å gjennomføre et ordinært generasjonsskifte.

FHL ser at forslaget vil gjøre det enklere å gjennomføre generasjonsskifter på tvers av fylkesgrensene. Samtidig vil forslaget bidra til en uthuling av bestemmelsen om fylkesbinding ettersom det gjennom generasjonsskifte åpnes en korridor for styrt overføring av torskfartøy over fylkesgrensene. Høringsbrevet diskuterer i liten grad hvorvidt det skal være hensynet til den regionale fordelingen og relative stabiliteten av torskfartøy eller hensynet til det enkelte rederi som bør veie tyngst, men konklusjonen viser at det er hensynet til rederi og arvinger som blir vektlagt.

Gjennom deltakerloven er fiskerne gitt eksklusiv rett til å eie fiskefartøy, og en del av legitimiteten for denne særretten er knyttet til at det også påhviler klare begrensninger når det gjelder overføring og salg av fiskefartøy med tilhørende fisketillatelse. Gjennom forslaget om unntak fra fylkesbinding ved generasjonsskifte fjernes i realiteten en av disse begrensningene. Departementet peker på at arvinger som overtar et fartøy med deltakeradgang gjennom generasjonsskifte fortsatt må fylle kravene til opptak på fiskermanntallets blad B, og at vedkommende uansett må ha en klar tilknytning til rederiet og fartøyet. Til dette vil vi bemerke at arvingen gis en tidsbegrenset ervervstillatelse i inntil fem år, og at arvingen således vil få ervervstillatelse selv uten tidligere deltakelse i fisket. Slik vi leser forslaget vil det gjøre det mulig å gjennomføre et generasjonsskifte til en arving bosatt i et fylke hvor omsetningsverdien av fartøy med fisketillatelse er høyere enn i det fylket hvor fartøyet har vært hjemmehørende, for deretter å kunne realisere verdien

gjennom et ordinært salg for fortsatt drift. Dersom forslaget skal gjennomføres bør det i alle tilfeller vurderes hvorvidt det skal legges begrensninger på denne type tilpasninger.

Poenget med fylkesbindingen er slik FHL forstår det å sikre en stabil regional fordeling av fartøy med deltakeradgang i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord. Det ligger således en geografisk binding på disse deltakeradgangene. Bindingen er imidlertid ikke absolutt all den tid det er mulig å flytte over fylkesgrensene og drive videre fra ny registrert bostedsadresse. Departementets forslag vil bidra til en ytterligere uthuling av fylkesbindingen. Dette svekker etter vår vurdering legitimiteten i fiskernes eksklusive rett til å eie fiskefartøy. Dersom arvingen har til hensikt å drive fartøyet videre kan det være grunn til å spørre hvorfor det skal åpnes for unntak fra fylkesbindingen. Vi har registrert at dagens regelverk skiller mellom generasjonsskifter når den overførende part er i live og arv ved dødsfall. Forslaget om å likestille vilkårene åpner etter vår vurdering for en langt større planleggingsmulighet, og gjør i praksis lite annet enn å beskytte formuesverdiene i det enkelte rederi.

Prinsipielt mener FHL at bestemmelsen i deltakerloven om at bare aktive fiskere skal kunne eie fiskefartøy er en anakronisme, og vi ser dette forslaget som et godt eksempel på hvordan begrensningene som er lagt på fisketillatelsene blir utfordret og uthulet av fartøyeiere som naturlig nok ønsker å beholde og maksimere verdien av tildelte fisketillatelser.

FHL er ikke uenig i departementets intensjon om at generasjonsskifter i fiskeflåten skal kunne foretas på en fornuftig måte, men vi stiller oss spørrende til hva som er ufornuften i dagens regelverk all den tid departementet også ønsker å beholde fylkesbindingen som et virkemiddel for å sikre bosetting og aktivitet i kystsamfunnene.

Ettersom fiskeindustrien gjennom lovverket i utgangspunktet er avskåret fra å eie majoritetsandel i fiskefartøy, og således ikke kan investere i fartøy for å sikre egen råstofftilgang, så har fylkesbindingene betydning for industriens mulighet til å sikre seg råstoff ettersom de bidrar til å opprettholde den regionale stabiliteten.

Mot denne bakgrunn går FHL i mot forslaget om å åpne for unntak fra reglene om fylkesbinding der fartøy overdras i forbindelse med generasjonsskifte. Dersom forslaget gjennomføres mener FHL det bør stilles krav om bindingstid og faktisk drift for arving i de tilfeller hvor det dispenseres fra fylkesbindingen i forbindelse med generasjonsskifter.

Med hilsen

Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening

Sverre Johansen
direktør industri